Особливості поетичного світу Байрона (за поезіями Д. Г. Байрона «Прометей» і «Валтасарове видіння»)

Байрон є одним з найвидатніших представників романтичного напряму в поезії XIX століття. Життя цієї непересічної людини було ніби дослівником до його віршів. Дійсно, коли родовитий англієць гине в чужому краю, стомлений боротьбою за щастя чужого народу, це щось та й значить.

Незважаючи на те що Байрон вважається типовим представником романтичного напрямку в західноєвропейській літературі, його вірші чітко відрізняються, скажімо, від творів його земляка Сауті чи француза Гюго. Романтичний герой Байрона стає до заздалегідь безнадійної боротьби з ворожим світом. Так. поет вибирав собі героїв, які вступали у двобій — сам на сам з цілим світом.

У поезії «Прометей» Байрон звертається до відомого персонажу античної міфології — титана Прометея. Цей герой був скараний богами за непокорність. Поет змальовує титана як борця за щастя людей:

Титане! У очах твоїх

Відбилось горе і тривоги

Земних життів, що гнівні боги

Погордо зневажали їх.

Прометей отримав за свій великодушний вчинок страшну кару. Байрон захоплено зауважує, що Прометей проявив власну волю, знехтувавши настановами богів:

Ти боротьбу обрав, Титане,

В двобої волі і страждань

Прийняв ти муку без вагань.

Зевс Громовержець у поезії виступає як майже сліпа і гнівна сила, що здатна придушити все волелюбне й живе. Нехай Прометей карається тяжкою мукою, та людство не забуває про того, хто подарував йому вогонь, навчив ремісництва та письма. За Байроном, кожна свідома людина має наслідувати приклад, який ще за сивої давнини подав Прометей:

Хай доля зла тебе скувала,

Та виклик твій, борця зухвала,

Завзяття вогняне твоє,

Твій гордий дух і непокора

Для смертних прикладом стає.

Інша важлива риса поетичного світосприймання Байрона — щира ненависть до тиранів та гнобителів людства всіляких мастей. У поезії «Валтасарове видіння» Байрон засобами поетичної мови переказує біблійну легенду про останнього вавілонського царя — страшного й жорстокого Валтасара. Під час бучного свята на розкішній стіні палацу невідома рука виводить таємні та зловісні письмена. Наляканий цар наказує розтлумачити тайну цих слів, але ні волхви, ані жерці неспроможні цього зробити. І лише бранець-чужинець розгадує зловісну таємницю:

«Загине Вавилон, —

Над ним нависла кара.

Могила, а не трон

Чекає Валтасара».

Цю поезію можна вважати попередженням усім володарям, які забули про честь, совість та Бога. До речі, та ж сама тема втілена у відомій російській революційній пісні «Пусть деспот пирует в роскошном дворце». Таким чином, тяга до, так би мовити, силових засобів зміни суспільного ладу теж не байдужа Байрону.

Особливий, ні на кого не схожий геній — так можна сказати про Байрона. І можна додати — геній, який так і не порозумівся із суспільством. Адже коли освічена Європа із захопленням читала поезії бунтівного лорда, прах померлого від хвороби на чужині Байро

на ховали в невеликій церкві поблизу Ньюстеда, в його родовому маєтку. Відбувшися як одна з провідних постатей європейської літератури, у житті Байрон був самотньою і, мабуть, не дуже щасливою людиною. Подібна доля притаманна багатьом геніям, і від цього нікуди не подінешся, бо ж таке воно — безмежне та розмаїте людське життя.